

Ja. Nie piję 7.0

Ewaluacja projektu realizowanego w województwie mazowieckim
od 18 kwietnia 2023 do 15 grudnia 2023

**Projekt został dofinansowany ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego**

1. Streszczenie projektu:

Zadanie realizowane na terenie województwa mazowieckiego od 18 kwietnia do 15 grudnia 2023. Projekt stanowił kontynuację poprzednich edycji projektu: „Ja. Nie piję”, „Ja. Też nie piję”, „Ja. Nie piję 3.0”, „Ja. Nie piję 4.0”, „Ja. Nie piję 5.0” i cieszył się dużym zainteresowaniem zarówno wśród kadr jak i uczestniczek. Celem zadania było podniesienie świadomości dziewcząt i młodych kobiet (15 – 25 lat) w zakresie nadużywania, używania szkodliwego, uzależnienia od alkoholu oraz skutków spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Do projektu zgłosiło się w wymaganym czasie 12 placówek. O wyborze decydowała kolejność zgłoszeń oraz możliwość rekrutacji odpowiedniej liczby uczestniczek. Rekrutacja do projektu odbywała się poprzez umieszczenie informacji o działaniu na stronie internetowej Fundacji po DRUGIE oraz poprzez rozesłanie wiadomości mailowych do mazowieckich PCPR’ów, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii, Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych oraz Szkół Specjalnych jak również poprzez kontakty telefoniczne i osobiste podczas spotkań z pracownikami placówek. Zainteresowanie wykraczało poza obszar województw mazowieckiego, dlatego też część zainteresowanych placówek nie została zakwalifikowana do udziału w projekcie.

2. Uczestnicy projektu:

Projektem szkoleniowym zostało objętych 73 dziewczęta z 6 placówek:

- Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Wierzbicy 12 dziewcząt.
- Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Załuskowie 14 dziewcząt.
- Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rusinowie Koneckim 15 dziewcząt.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie – 8 dziewcząt (absencja spowodowana zachorowaniami)
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu – 12 dziewcząt.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce – 12 dziewcząt.

Zajęcia odbywały się od sierpnia do listopada 2023. Wcześniej dostosowano program do skróconego czasu zajęć względem poprzednich lat i opracowano materiały dla kadr.

3. Przebieg projektu i osiągnięte wskaźniki

Program szkoleniowy został dostosowany do skróconego czasu 7 godzin. Przygotowano materiały dydaktyczne dla uczestniczek i kadr.

Program przeprowadzono w każdej z sześciu placówkach a po zajęciach zostawiano Symulatory niemowląt, tak aby każda uczestniczka miała możliwość opieki nad Symulatorem RealCare Baby przez 3 dni i 3 noce.

W trakcie warsztatów wykorzystane zostały nowoczesne narzędzia edukacyjne: symulatory niemowląt REALITYWORKS, kamizelka ciążowa, alkogogle oraz modele niemowląt patologicznych:

- FAS
- dziecko urodzone na głodzie narkotykowym
- symulator dziecka potrząsanego.

Zajęcia edukacyjne zostały przeprowadzone z aktywnym uczestnictwem dziewcząt. Część ćwiczeń bazowała na doświadczeniu własnym uczestniczek i miała za zadanie obudować je w umiejętności adekwatne do ich sytuacji i planów. Edukacja bazowała na zasadach pozaformalnych: burze mózgow, rozwiązywanie przypadków, prace plastyczne, dyskusje, quizy, odgrywanie ról. W każdej placówce zajęcia trwały po 7 godzin.

Niestety pomimo okrojenia programu, nie wszędzie udało się zrealizować wszystkie zakładane ćwiczenia. Prowadzący skupili się na profilaktyce alkoholowej i ćwiczeniach, dzięki którym uczestniczki mogły doświadczyć, jakie zagrożenia niesie za sobą picie alkoholu w ciąży bądź opieka nad noworodkiem pod wpływem alkoholu. W 2 ośrodkach nie zrealizowano części materiału związanej z budżetem domowym – w jednym wykraczał on poza możliwości poznawcze dziewcząt w drugim zabrakło czasu.

Duże wrażenie wywierało na uczestniczkach omawianie modelu niemowlęcia urodzonego z FAS. Prowadzący omówili różnice w wyglądzie jak również w rozwoju dziecka. Wyjaśnili pojęcie „Wieczne Dziecko”. Ta część zajęć była najbardziej emocjonująca dla dziewcząt. Padało wiele deklaracji dotyczących abstynencji w czasie ciąży. Dziewczęta były bardzo rozemocjonowane tym, że picie w ciąży może odbić się na całym życiu dziecka.

Dziewczęta z sześciu placówek podczas zajęć koncentrowały się na różnych aspektach warsztatów. Inna była też dynamika grupy w PCPR'ach, gdzie uczestniczki podchodziły do zajęć początkowo z dystansem i dość nieśmiało i a inna w Młodzieżowych Ośrodkach, gdzie uczestniczki się znały i zadawały więcej pytań.

W każdym ośrodku dużą popularnością cieszyła się możliwość mierzenia kamizelki ciążowej i opieka nad symulatorami niemowląt RealityWorks. Możliwość mierzenia alkoholomierza i wykonywania ćwiczeń związanych z opieką nad symulatorem niemowlęcia była dla znacznej liczby dziewcząt doświadczeniem poruszającym i pobudzającym do refleksji. Choć początkowe wrażenia po założeniu alkoholomierza wywoływały dużo śmiechu to jednak gdy prowadzący przeszli do zadań wymagających zajęcia się symulatorem niemowlęcia w alkoholomierzach nastawienie się zmieniało. Wszystkie twierdziły, że opieka nad małym dzieckiem po spożyciu alkoholu jest niebezpieczna dla dzieci i same nie czują się pewnie i odpowiedzialnie wykonując poszczególne zadania.

Różne reakcje prezentowały dziewczęta mając możliwość obejrzenia modeli patologicznych. Większość nie chciała dłużej się nimi zajmować, szybko przekazując kolejnym koleżankom. Część jednak bardzo wnikliwie się nimi zainteresowała. W późniejszych rozmowach poza zajęciami a także w trakcie przerw, okazywało się, że te uczestniczki mają bliski kontakt z dziećmi urodzonymi z FAS – jest to najczęściej ich rodzeństwo.

Uczestniczki zadawały wiele pytań w trakcie zajęć odnośnie możliwości poznawczych, społecznych i zdrowotnych dzieci urodzonych z FAS/FASD. Jednocześnie dziewczęta miały różną wiedzę na temat norm spożywanego alkoholu w czasie ciąży. Prowadzące wyjaśniały jego wpływ na nienarodzone dziecko i obalały mity związane ze spożywaniem alkoholu w ciąży.

Podczas zajęć padały wielokrotnie deklaracje o abstynencji w czasie ciąży i unikaniu ryzykownych spotkań towarzyskich, na których może pojawić się alkohol lub inne substancje psychoaktywne. Jednocześnie uczestniczki miały możliwość przedyskutowania sytuacji w jakich mogą się znaleźć, gdzie wymagana jest postawa asertywna, prowadząca do skutecznej i bezpiecznej odmowy uczestniczenia w picie alkoholu.

Możliwości sprawowania opieki nad Symulatorami niemowląt RealCare Baby po przeprowadzonych zajęciach wpływa na głębokie osadzenie się zdobytej wiedzy. To dodatkowe doświadczenie pokazuje również trudy macierzyństwa i urealnia pierwszy okres opieki nad dzieckiem. Dzięki przeżywanym emocjom, zapamiętywanym trudnościom (jak np. nocne wstawanie do płaczącego dziecka, długotrwałe karmienie lub kołysanie) uczestniczki miały możliwość doświadczenia wczesnego macierzyństwa. Dzięki tej możliwości zasłyszana wiedza nabiera bardzo praktycznego wymiaru i zapada w pamięć poprzez własne doświadczenie sytuacji trudnych. To z kolei wpływa mocno na korygowanie planów związanych z zakładaniem rodziny i uzmysławia konieczność tworzenia snych związków ze wspierającymi partnerami, jak również ostudza zapał do szybkiego, zbyt pochopnego założenia rodziny. Kadra koordynująca działania projektowe drukowała raporty z opieki nad niemowlętami, dzięki czemu można skutecznie przeanalizować podejmowane przez dziewczęta działania, jak również odnieść się do ich wrażeń.

Omawianie relacji i wartości panujących w rodzinie jest tematem przewodnim całych zajęć. Pierwsze ćwiczenia, podczas których dziewczęta tworzą obraz idealnego domu, są czasem w który staje się bazą do kolejnych tematów omawianych podczas zajęć. Ciekawą obserwacją jest to, że uczestniczki są bardziej aktywne i potrafią wskazać wiele elementów, które obrazują sytuację jak choroba alkoholowa wpływa na sytuację rodziny. O ile dość nieśmiało podchodzą do wskazywania swoich ideałów to druga część ćwiczenia jest bardziej nasycona informacjami. Może to wynikać z ich doświadczenia i trudności, jakie przeżyły w swoich domach rodzinnych.

Dużo czasu zajmowało dziewczętom ćwiczenie mające na celu opracowanie budżetu niezbędnego do zapewnienia godnego życia członkom rodziny. Nie we wszystkich placówkach udało się je przeprowadzić. Z jednej strony jest to bardzo czasochłonne ćwiczenie, z drugiej rosnąca inflacja nie pozwala na realną ocenę wysokości budżetu w momencie gdy dziewczęta będą prowadziły samodzielne gospodarstwa.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się również część prawna związana z nieletnim rodzicielstwem, skłaniały uczestniczki do planowania dzieci w późniejszym terminie, kiedy będą mogły samodzielnie zapewnić im bezpieczeństwo finansowe i emocjonalne. Podczas tych ćwiczeń niektóre dziewczęta wykazywały się dużą wiedzą, opartą na doświadczeniu koleżanek z placówek.

Istotne jest również to, że pracownicy placówek mieli możliwość pracy z nowoczesnym sprzętem. Każdy został przeszkolony z programowania i radzenia

sobie w trudnych sytuacjach. Chociaż każdy wymagał również wsparcia zdalnego – związanego głównie z warunkami technicznymi. Wychowawcy i opiekunowie wspierali dziewczęta w realizacji planu opieki nad Symulatorami, zachęcali i motywowali oraz doceniali podjęty wysiłek.

W rozmowach telefonicznych z kadrami 6 ośrodków uzyskiwaliśmy informacje zwrotne o tym, że szkolenie bardzo się dziewczętom podobało, rozmawiały o nim po zajęciach i widzą konieczność realizacji programu z kolejnymi grupami. Satysfakcjonujące jest to, że pomimo iż część warsztatów odbywała się w czasie wolnym (soboty, niedziele), co początkowo budziło opór uczestniczek, to każda z nich wytrwała w zajęciach do końca i była zaangażowana w realizację ćwiczeń. Uczestniczki były bardzo chętne aby opiekować się Symulatorami i naciskały na to by to robić w pierwszej kolejności.

Istotną informacją jest to, że dziewczęta zapamiętały miejsca, do których mogą się zwracać o pomoc w sytuacjach kryzysowych. Ważną informacją jest to, że większość uczestniczek projektu miała wiedzę dotyczącą asertywności. Temat ten jest poruszany podczas zajęć szkolnych. Wiedza została usystematyzowana przez prowadzące. Dziewczęta nie były skłonne do odgrywania ról z zakresu asertywności, natomiast chętnie dzieliły się swoimi wypowiedziami na forum grupy. Dyskutowały i argumentowały swoje stanowiska.

Prowadzenie zajęć przez 2 trenerów dało młodzieży również możliwość dodatkowego wsparcia w realizowanych ćwiczeniach. Poza możliwościami pomocy i dodatkowego tłumaczenia ćwiczeń, kilkakrotnie zdarzyło się, że dziewczęta chciały porozmawiać na osobności, zarówno w kwestiach związanych z prowadzonymi zajęciami, jak również interesowały się działalnością Fundacji po DRUGIE i oferowanym wsparciem dla młodzieży w kryzysie bezdomności.

Dziewczęta zadawały wiele pytań dotyczących antykoncepcji, omawianiu cyklu kobiety, czasu w jakim żyją plemniki jak również chorób przenoszonych drogą płciową.

Wszystkie uczestniczki zajęć edukacyjnych otrzymały certyfikaty uczestnictwa.

Przebieg zajęć dydaktycznych został objęty ewaluacją. Była ona przeprowadzona na podstawie ankiet po zadawanych po warsztatach oraz na bazie rozmów z kadrami po zrealizowanym zadaniu opieki nad Symulatorami RealCare Baby. Źródłem informacji byli również trenerzy.

Przed i po zajęciach przeprowadzono anonimowe ankiety, mające na celu zbadanie zdobytej wiedzy. Pomimo zdawkowych informacji w pierwszych ankietach u części uczestniczek, wiedza nie była oparta na faktach. Ankiety po zajęciach były o wiele bogatsze w treść – co świadczy o przyswojeniu informacji.

pytano o :

1. Różnicę pomiędzy szkodliwym pićciem i uzależnieniem.
2. Czym skutkuje FAS w życiu dorosłym?
3. Jakie są podstawowe zasady asertywności?
4. Gdzie mogą szukać pomocy DDA?
5. Oczekiwania względem warsztatów.

Ad 1. Z przeprowadzonych ankiet wynika, że po zajęciach 52 dziewczęta na 73 deklaruje wiedzę na temat różnicy pomiędzy pićciem szkodliwym a uzależnieniem.

Ad 2. 72 uczestniczki nabyły wiedzę o FAS i FASD w życiu dorosłym, przed zajęciami jedynie 4 dziewczęta słyszało o FAS/FASD.

Ad 3. 68 dziewcząt zapamiętało, jak odmawiać w sposób zgodny z zasadami asertywności.

Ad 4. 58 dziewcząt po przeprowadzonych zajęciami zaznajomiło się z pojęciem DDA i potrafi wskazać miejsca, instytucje, w których DDA mogą szukać pomocy. Jednocześnie przed przeprowadzonymi zajęciami jedynie 5 dziewcząt potrafiło wyjaśnić pojęcie DDA.

Ad 5. Dziewczęta oceniły zajęcia jako ciekawe, forma przeprowadzenia zajęć zgodna z regułami nauki pozaformalnej spowodowała, że były one odbierane jako forma zabawy, co pozytywnie wpływa na zapamiętanie przekazywanych treści.

„dużo mi to dało do zrozumienia”

„aby każdy to usłyszał”

„chcę urodzić zdrowe dziecko”

„to nauka odpowiedzialności”

„będę super mamą”

„Jakby były takie warsztaty jeszcze raz to chętnie bym poszła”

Jak co roku dużą ciekawość zarówno wśród uczestniczek jak i u kadry duże zainteresowanie wzbudziły symulatory niemowląt, kamizelka ciężowa i modele patologiczne RealityWorks. W większości miejsc widziano te narzędzia pracy pierwszy raz i wyrażano chęć ich posiadania w stałej pracy z młodzieżą.

Możliwość pracy na tak nowoczesnych narzędziach była doceniana w każdym z odwiedzonych miejsc. Pracownicy PCPR w Legionowie wyrazili chęć kontynuowania zajęć w przyszłym roku w wersji 12 godzinnej. Każda placówka wyrażała się bardzo pozytywnie o reakcjach dziewcząt. Mówiły o dużym zainteresowaniu i licznych emocjach jakie wzbudziły zajęcia jak również praca własna uczestniczek z Symulatorami RealCare Baby. Wszystkie placówki wyraziły chęć kontynuowania udziału w zajęciach w kolejnych edycjach.

Opracowała: Małgorzata Sabalska